

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 298/2025-8

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], narodeného [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Tdo 1/2025 z 13. februára 2025 takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**
2. Žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 18. marca 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1, práva na účinný opravný prostriedok podľa čl. 13 a práv podľa čl. 2 ods. 1 a čl. 53 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením najvyššieho súdu o dovolaní sťažovateľa.

2. Sťažovateľ bol rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 4T/52/2023 zo 17. apríla 2024 uznaný vinným zo zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1 a 2 písm. c) a d) Trestného zákona formou spolupáchateľstva. Za to mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere osem rokov. Proti tomuto rozsudku podal sťažovateľ, ako aj druhý obžalovaný odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom sp. zn. 5To/42/2024 z 11. júna 2024 tak, že rozsudok okresného súdu zrušil a uznal oboch obvinených vinnými zo zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1 a 2 písm. a) Trestného zákona formou spolupáchateľstva, za čo sťažovateľovi uložil trest odňatia slobody vo výmere šesť rokov a na výkon trestu ho zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Dôvodom bol právny záver krajského súdu, že konanie obvinených je potrebné kvalifikovať ako zločin vydierania.

3. Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ prostredníctvom ustanoveného obhajcu dovolanie z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného zákona. Namietal pochybenia spočívajúce v tom, že bol okresným súdom uznaný nezákonne vinným zo zločinu lúpeže. Pritom došlo k naplneniu skutkovej podstaty zločinu vydierania s podstatne nižšou trestnou sadzbou. Tým mu bolo znemožnené, aby po prednesení obžaloby mohol urobiť vyhlásenie podľa § 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, že je vinný zo spáchania skutku. Pokiaľ by bolo jeho konanie správne kvalifikované ako zločin vydierania, nič by mu nebránilo vyhlásiť, že je vinný zo spáchania skutku, a prípadne uzavrieť dohodu o vine a treste. Priznanie a oľutovanie skutku by malo vplyv na pomer priťažujúcich a poľahčujúcich okolností a v prípade jeho vyhlásenia o vine by súd mohol postupovať podľa § 39 ods. 5 Trestného zákona a uložiť mu trest odňatia slobody znížený o 1/3-inu pod dolnú hranicu zákonom ustanovenej trestnej sadzby.

4. Najvyšší súd z vymedzenia dôvodov dovolania vyvodil uplatnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Vo vzťahu k argumentácii sťažovateľa uviedol, že možnosť urobiť vyhlásenie podľa § 257 ods. 1 Trestného zákona mu bola poskytnutá na hlavnom pojednávaní 6. decembra 2023, na ktorom vyhlásil, že je nevinný. Preto mu nič nebránilo vyhlásiť, že je vinný zo spáchania skutku, prípadne, že nepopiera jeho spáchanie, a namietat len jeho právnu kvalifikáciu. Zároveň najvyšší súd uviedol, že vyhlásenie o vine môže, ale aj nemusí byť dôvodom na mimoriadne zníženie trestu odňatia slobody podľa § 39 Trestného zákona. Uzavretie dohody o vine a treste by vzhľadom na popieranie viny sťažovateľom v priebehu prípravného konania a jeho vyhlásenie na hlavnom pojednávaní podľa § 257 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku nebolo možné. Preto nebol naplnený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

5. Vo vzťahu k uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku najvyšší súd uviedol, že jeho naplnenie neprichádza do úvahy v prípade nesprávnych skutkových zistení či v prípade nesúhlasu s hodnotením vykonaných dôkazov. Skutok ustálený v pôvodnom konaní vzhľadom na naplnenie všetkých znakov subjektívnej a objektívnej stránky bol krajským súdom správne podradený (subsumovaný) pod príslušnú skutkovú podstatu zločinu vydierania. Preto vyhodnotil námietky sťažovateľa ako nedôvodné. Najvyšší súd po zohľadnení všetkých skutočností veci dospel k záveru, že uplatnené dovolacie dôvody neboli dané, preto dovolanie sťažovateľa namietaným uznesením postupom podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Sťažovateľ, obdobne ako v dovolaní, poukazuje na nesprávnu právnu kvalifikáciu skutku okresným súdom, keď spáchaný skutok kvalifikoval ako lúpež. Vyjadruje názor, že mu táto skutočnosť zabránila urobiť vyhlásenie o vine podľa § 257 ods. 1 Trestného zákona (ďalej len „vyhlásenie o vine“), pretože si bol vedomý toho, že nespáchal lúpež. Namietá, že mu nebolo umožnené urobiť vyhlásenie o vine na verejnom zasadnutí konanom na krajskom súde o odvolaní. Poukazuje na to, že u druhého obvineného súd aplikoval ustanovenie § 39 Trestného zákona, teda došlo k mimoriadnemu zníženiu trestu práve v súvislosti s vyhlásením o vine na hlavnom pojednávaní. Tomuto obvinenému bol tak uložený miernejší trest odňatia slobody v trvaní päť rokov, pritom bol v minulosti odsúdený aj za zločin. Naproti tomu sťažovateľ nebol nikdy odsúdený za zločin, iba za prečiny, ktoré však boli zahladené. Sťažovateľ tiež polemizuje

s vyjadrením prokurátorky k jeho dovolaniu. V závere sťažovateľ uzatvára, že sa domáhal práva urobiť vyhlásenie o vine, s čím spája obmedzenie či odopretie základných práv a slobôd.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Ústavný súd v zásade nie je oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a aplikácii právnych predpisov v konkrétnom prípade viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležité zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (IV. ÚS 27/2010). Skutkové alebo právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva.

8. Najvyšší súd sa v odôvodnení napadnutého uznesenia vyjadril k dôvodom, ktoré sťažovateľ predložil v dovolaní s jasným odôvodnením, prečo nie sú tieto dôvody dovolania splnené. Na posúdenie prípustnosti dovolania je zásadne príslušný dovolací súd. O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom, v tomto prípade najvyšším súdom, by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (IV. ÚS 226/2012).

9. Sťažovateľ namieta nesprávnu právnu kvalifikáciu skutku. Tento nedostatok odstránil krajský súd, ktorý rozhodoval o odvolaní podanom sťažovateľom a ako aj druhým obžalovaným. Krajský súd zrušil rozsudok okresného súdu a vo veci rozhodol sám rozsudkom z 11. júna 2024, ktorým uznal sťažovateľa a obžalovaného [REDAKOVANÉ] vinnými zo spáchania zločinu vydierania. Najvyšší súd v namietanom rozhodnutí konštatoval, že sťažovateľ v priebehu prípravného konania, ako aj súdneho konania svoju vinu na spáchaní skutku popieral. Tento postoj sťažovateľa vyplýval z obsahu spisového materiálu. Na hlavnom pojednávaní vyhlásil, že je nevinný, pričom popieral, že by poškodeného k niečomu nútil či niečo od neho požadoval. Priznal iba, že dal poškodenému jednu facku, lebo si myslel, že mu podpálil dom. Obrana sťažovateľa sa tak nevzťahovala iba na právnu kvalifikáciu skutku, ale na spáchaný skutok celkovo. Za situácie jasného popierania viny zo strany obvineného nebolo reálne urobiť vyhlásenie o vine podľa § 257 ods. 1 Trestného poriadku. Táto možnosť však sťažovateľovi bola poskytnutá na hlavnom pojednávaní konanom 6. decembra 2023, no vyhlásil, že je nevinný. Tvrdenia sťažovateľa, že mu nesprávna právna kvalifikácia okresným súdom zabránila urobiť vyhlásenie o vine, majú špekulatívny charakter. Sťažovateľ sa snaží spätne zvrátiť následky svojich úkonov, ktoré vykonal v trestnom konaní, v ktorom bol riadne zastúpený obhajcom. Sťažovateľovi nebolo zabránené zo strany súdu sa ku skutku priznať a jeho spáchanie úprimne oľtovať. V skutočnosti tomu zabránilo jeho popieranie spáchania skutku voči poškodenému. Preto záver najvyššieho súdu, že nesprávna právna kvalifikácia skutku okresným súdom nemala negatívne dôsledky na procesné postavenie sťažovateľa, nie je svojvoľný.

10. Najvyšší súd v namietanom rozhodnutí vo vzťahu tejto časti dovolacej argumentácie sťažovateľa zároveň uviedol, že sťažovateľovi nič nebránilo vyhlásiť, že je vinný zo spáchania skutku, prípadne, že nepopiera jeho spáchanie, a namietat' potom len jeho právnu kvalifikáciu.

Najvyšší súd napadnuté uznesenie v tejto časti bližšie neodôvodnil. K tomu zároveň uviedol, že to bolo popieranie viny na spáchaní skutku zo strany sťažovateľa, pre ktoré neurobil sťažovateľ vyhlásenie o vine. Tento postoj sťažovateľ potvrdil svojím vyhlásením na hlavnom pojednávaní, keď vyhlásil, že je nevinný. Teda zo strany súdov sťažovateľovi nebola odňatá možnosť sa ku skutku priznať. Najvyšší súd jasne uviedol, že sťažovateľ z dôvodu popierania viny neurobil vyhlásenie o vine. Preto konštatovaný nedostatok v odôvodnení napadnutého uznesenia nespôsobuje svojou intenzitou jeho arbitrárnosť. Nemožno preto dospieť k záveru o možnom porušení práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

11. Zo znenia § 257 ods. 1 Trestného poriadku jasne vyplýva, že vyhlásenie obžalovaného možno urobiť po prednesení obžaloby na hlavnom pojednávaní. Preto nemožno priznať relevanciu námietke sťažovateľa, ktorý okrem iného namieta, že mu nebolo umožnené urobiť vyhlásenie na verejnom zasadnutí o odvolaní na krajskom súde.

12. Zároveň treba uviesť, že aj prípadné vyhlásenie o vine na hlavnom pojednávaní by sťažovateľovi negarovalo mimoriadne zníženie trestu podľa § 39 ods. 5 Trestného zákona, pretože je oprávnením, no nie povinnosťou vo veci konajúceho a rozhodujúceho súdu, či mimoriadne zníženie trestu, v konkrétnom prípade so zreteľom na všetky jeho okolnosti veci, uplatní alebo nie. Preto je záver najvyššieho súdu, že postupom súdov nedošlo k zásadnému porušeniu práva na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, ústavne udržateľný.

13. Sťažovateľ tiež namieta uloženie miernejšieho trestu odňatia slobody obžalovanému [REDAKOVANÉ] napriek tomu, že bol v minulosti odsúdený za zločin. Odhliadnuc od toho, že argumentácia týkajúca sa uloženia trestu nebola predmetom dovolania sťažovateľa, je podstatné, že k mimoriadnemu zníženiu trestu podľa § 39 ods. 1 Trestného zákona došlo u tohto obžalovaného po zohľadnení toho, že pri páchaní trestnej činnosti bol menej aktívny ako sťažovateľ. Jeho priznanie viny bolo posúdené ako poľahčujúca okolnosť, no nebolo dôvodom mimoriadneho zníženia trestu. Pri ukladaní trestu tomuto obžalovanému bola zobrať do úvahy prítiažujúca skutočnosť podľa § 37 písm. m) Trestného zákona, že bol v minulosti odsúdený za zločin. Z toho dôvodu došlo podľa § 38 ods. 5 Trestného zákona k zvýšeniu dolnej hranice trestnej sadzby o jednu polovicu. Krajský súd tak ukladal trest v modifikovanej trestnej sadzbe sedem až desať rokov. Vzhľadom na osobu obžalovaného a jeho nižšiu aktivitu pri spáchaní skutku dospel krajský súd k záveru, že u tohto obžalovaného sú splnené podmienky pre aplikáciu inštitútu mimoriadneho zníženia trestu podľa § 39 ods. 1 Trestného zákona. Preto mu uložil trest odňatia slobody vo výmere päť rokov a na výkon trestu ho zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom strázenia, pretože bol v posledných desiatich rokoch vo výkone trestu odňatia slobody. Minulé odsúdenie obžalovaného [REDAKOVANÉ] za zločin, ako aj výkon trestu bolo pri ukladaní jeho trestu krajským súdom zohľadnené.

14. Plne ústavne udržateľný je aj záver najvyššieho súdu, že nebol naplnený ani dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, keď skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol správne subsumovaný pod skutkovú podstatu zločinu vydierania.

15. Ústavný súd nevyhodnotil argumentáciu sťažovateľa ako spôsobilú spochybníť ústavnú udržateľnosť záverov najvyššieho súdu. Zohľadňujúc sťažnostnú argumentáciu sťažovateľa, ústavný súd konštatuje, že medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a obsahom označených práv neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti

na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení. Ústavný súd preto odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa v celom rozsahu ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

16. Podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde možno v konaní pred ústavným súdom ustanoviť fyzickej alebo právnickej osobe právneho zástupcu, ak taká osoba o to požiada, ak to odôvodňujú jej majetkové pomery a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Ak hoci len jeden z týchto predpokladov nie je splnený, nemožno právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom ustanoviť (I. ÚS 333/2020). V prípade ústavnej sťažnosti, pri ktorej je daný dôvod na jej odmietnutie, ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti. Preto neboli splnené podmienky na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom a žiadosti sťažovateľa podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde nebolo vyhovené.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. mája 2025

Robert Šorl
predseda senátu